

Rozširovanie skúseností najlepších učiteľov – EduArt

Príklady dobrej praxe vychádzajú zo skúseností a zistení školských inšpektorov, ktoré získali počas výkonu školských inšpekcii realizovaných v školskom roku 2016/2017.

Základné školy

Mgr. Mária Komorná, učiteľka telesnej a športovej výchovy v Základnej škole, Školská 45, Nová Dedinka

Efektívne motivuje žiakov k účasti na športových súťažiach v rámci okresu Senec najmä v ľahkej atletike a volejbale dievčat. Podieľa sa na zavedení a kvalitnej realizácii rozšíreného vyučovania telesnej a športovej výchovy na 2. stupni základnej školy a pohybových aktivít žiakov v čase mimo vyučovania. Využíva inovatívne učebné metódy pri sprostredkovaní obsahu učiva telesnej a športovej výchovy, je pozitívnym príkladom pri predvádzaní jednotlivých cvikov, rešpektuje osobnosti žiakov a ich individuálne telesné a výkonné možnosti. Cieľavedome formuje pozitívny vzťah žiakov k športu, pohybovým aktivitám, dodržiavaniu pravidiel fair-play, zdravému životnému štýlu a reprezentácii školy.

Mgr. Tomáš Horváth, učiteľ z projektu Teach for Slovakia, Základná škola s materskou školou, Školská 16, Markušovce

Projekt *Teach for Slovakia (TFS)* má veľký spoločenský význam, pretože je zameraný na vzdelávanie detí so vzdelávacím hendikepom spôsobeným prostredím, v ktorom žijú. Mgr. Tomáš Horváth¹ pôsobil na škole už druhý školský rok ako vyučujúci predmetu anglický jazyk (ANJ) na 2. stupni. Svojou výučbou naplňal jednu časť poslania projektu, zmeniť život detí zlepšením ich motivácie i schopnosti učiť sa a odbúrať sociálno-kultúrne bariéry rodinného prostredia, v ktorom vyrastajú. Kládol veľký dôraz na rozvoj občianskych a sociálnych kompetencií žiakov, podporoval vzájomnú komunikáciu a spoluprácu vo dvojiciach, tíme či skupinách a uplatňoval inovatívne metódy². Uprednostňoval prístup zameraný na žiaka, všetkých aktívne zapájal do činností, ktoré priebežne monitoroval a korigoval. Povzbudzoval a usmerňoval ich pozitívnym slovom, pochvalou aj napomenutím. Jeho stratégia vyučovania sa orientovala na budovanie osobnostného charakteru u detí. Na dosiahnutie zvoleného cieľa jednotlivých hodín ANJ zaviedol bodovací systém s presne určenými kritériami a podmienkami, po dosiahnutí ktorých žiaci boli odmenení nimi obľúbenou učebnou aktivitou (napr. hodina v počítačovej učebni, sledovanie filmu v ANJ). Žiaci sa tak učili, že ak niečo chcú, musia sa o to pričiniť.

Charakterový rast žiakov rešpektujúc osobitosti jednotlivcov rozvíjal v rámci mimoškolských aktivít vedením krúžkov *Deti menia Slovensko*³ a *Môj príbeh*⁴, spoluprácou s Gymnázium Metodova v Bratislave⁵, vedením časopisu *Vianočný spravodaj*⁶ a súťažou v maľovaní –

¹ absolvent európskych štúdií na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave; absolvoval študijný pobyt na University of Groningen v Holandsku

² pojmová mapa, questionstorming, didaktická hra, zážitkové učenie

³ v rámci krúžku, ktorý viedol v školskom roku 2015/2016, žiaci praktickými aktivitami pomáhali druhým ľuďom, zúčastnili sa tematického školského výletu do Bratislavy, zapojili sa do projektu *Batôžky*, súčasťou ktorého bola reflexia na tému férovosti na základe úspechu v súťaži a získali 3. miesto za literárnu prácu *Batôžky* v súťaži *Som nenormálne fér*

⁴ zámerom projektu, na ktorom žiaci pracovali v školskom roku 2016/2017, bolo zadefinovať si cieľ a písať o jeho dosahovaní

⁵ cieľom návštevy študentov gymnázia v máji 2016 a recipročnej návštevy žiakov na gymnázium v októbri 2016 bolo vzájomné búranie predsudkov a inšpirovanie žiakov školy k štúdiu na strednej škole

⁶ dve vydania školského časopisu (*Vianoce 2015* a *Vianoce 2016*) obsahovali okrem rozhovorov s učiteľmi a žiakmi aj reflexie a výpovede žiakov navštevujúcich jeho krúžky

*Slovakia, good idea*⁷. Medzi ďalšie nemenej dôležité činnosti, na ktorých sa podieľal spoločne s ostatnými učiteľmi ANJ, patrili projekt *Markušovce čítajú*⁸, aktivity spojené s oslavou Európskeho dňa jazykov⁹ a iné súťaže.

Učiteľ z TFS odovzdával svoje „know-how“ kolegom na škole a zdieľal s nimi vzájomné poznatky a skúsenosti z edukácie rómskych detí. Ušľachtilosť cieľov projektu TFS, osobnostné danosti učiteľa, jeho prístup a snaha urobiť všetko preto, aby málo podnetné a problematické sociálno-kultúrne prostredie, z ktorého pochádza značná časť detí, nemalo dominantný negatívny a rozhodujúci vplyv na ich ďalší život, boli pre školu inšpiratívne. Vedenie školy a oslovení žiaci pôsobenie účastníka projektu TFS považovali za prínosné.

Materské školy

Základná škola s materskou školou, Školská 5, Jacovce

Silnou stránkou školy bolo plnenie cieľov Národného programu prevencie obezity (ďalej NAPPO). Škola sa zamerala na zdravý životný štýl, na zvýšenie pohybových aktivít, využívanie prírodného prostredia, ale najmä na znižovanie chorobnosti detí a zmeny v ich stravovacích návykoch. Ciele a úlohy NAPPO boli podrobne rozpracované v internom projekte školy „Cestičky za zdravím a Pre zdravé srdiečko“, ktoré boli aj obsahom rozšírených učebných osnov. Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti boli zamerané na posilňovanie fyzickej kondície a koordinácie, zlepšenie činnosti svalov, kĺbov, kapacity srdca i pľúc; v oblasti zdravých stravovacích návykov na zvýšené podávanie ovocia a zeleniny, šalátov v surovom stave i zeleninových hlavných jedál, pitný režim a rozvíjanie postojov detí k pochopeniu potreby zdravo sa stravovať a starať sa o svoje telo. Nesporným prínosom bolo zainteresovanie všetkých učiteľiek do jeho plnenia a ich systematické sebavzdelávanie. K dispozícii mali bohatý zdroj odbornej literatúry¹⁰, diskusie na pedagogickej rade k odporúčaným metodickým postupom uplatňovaným vo výchovno-vzdelávacej činnosti a ich ukážke v rámci otvorenej hodiny zo vzdelávacej aktivity s telovýchovným zameraním a zdravému životnému štýlu. Ďalším faktorom, ktorý významne ovplyvňoval realizáciu projektu a učebných osnov, bolo nadštandardne materiálno-technické vybavenie na rozvoj vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb, osobitne témy Zdravý životný štýl. Škola mala v telocvični pre každé dieťa fit stroje (bežecký pás, vzdušný chodec, stacionárny bicykel, fit lopty), ktoré boli rozmiestnené i vo vestibule materskej školy (ďalej MŠ), čo mohli deti využívať i pod dozorom rodičov pred odchodom domov. Pozitívom bolo zaradenie cvičenia na fit strojoch niekoľkokrát denne. Efektívne bolo využívané prírodné prostredie, veľmi dobre vybavený školský dvor (drevené zostavy, šmykľavky, futbalové, basketbalové brány, chodníky na bicyklovanie, trávnaté plochy).

Osobitý zreteľ škola venovala pravidelnému percentuálnemu vyhodnocovaniu chorobnosti detí v jednotlivých triedach v školskom roku 2015/2016, ktoré plánovali porovnať so zisteniami v školskom roku 2016/2017. Prvé úspechy škola zaznamenala v znížení nadváhy. V súčasnosti nebolo v MŠ žiadne dieťa trpiace nadváhou.

⁷ súťažou a výstavou žiackych prác na Hlavnej stanici v Bratislave sa škola na diaľku zapojila do divadelného predstavenia divadla *Feste* v Bratislave

⁸ v školskom roku 2016/2017 zabezpečoval výpožičky kníh, rozhovory a spätnú väzbu ku knihám, rozširovanie školskej knižnice spoluprácou s kníhkupectvom Martinus, viedol aktivity na podporu čitateľskej gramotnosti (Medzinárodný deň školských knižníc, súťaž o najaktívnejších čitateľov), spoluorganizoval školskú besedu s Branislavom Jobusom, spojenú s autogramiádou, koncertom a diskusiou

⁹ angažoval sa na príprave dvoch ročníkov rozhlasovej relácie, vytváraní žiackych projektov, práci s textom, vytvorení vlastnej piesne

¹⁰ J. Liba: *Výchova k zdraviu v primárnej edukácii*; J. Junger: *Telesný a pohybový rozvoj detí predškolského veku*; D. Ondrejková: *Zdravotné cvičenie pre deti*; H.Šeráková: *Švihadlo tradične i netradične pre deti predškolského veku*;